

Валерій ШОВГЕНЮК,

orcid.org/0009-0005-3598-7743

викладач-методист

Отинійської дитячої музичної школи

(Отинія, Івано-Франківська область, Україна) valerijsovgenuk@gmail.com

МЕТОДИКА РОБОТИ ІЗ СЕКСТЕТОМ БАЯНІСТІВ-АКОРДЕОНІСТІВ

У статті здійснено дослідження психолого-педагогічних аспектів роботи із секстетом баяністів-акордеоністів. Визначено особливості навчально-творчої діяльності у ансамблевому колективі під час якої необхідно враховувати: виконавські можливості колективу; кількість відведених репетиційних годин для роботи над музичними творами; технічну складність п'єс, які розучуються; специфіку умов роботи колективу. Окреслено основні функції керівника інструментального ансамблю.

Колективне виконавство у ансамблях баяністів-акордеоністів зазвичай відбувається на доволі високому творчому, емоційному та пізнавальному рівнях. Гра на цих інструментах виступає як ефективний засіб особистісного розвитку юного музиканта, самовираження його в творчості. Опанування теоретичними положеннями роботи, які є спільними для всіх різновидів народно-інструментальних колективів, а також специфічними, принесе безсумнівну користь, оптимізує формування навичок ансамблевої гри та є особливо актуальною. Участь у музично-колективній роботі сприяє формуванню взаємодії з мистецтвом, забезпечує розширення діапазону художньо-естетичних знань, практичних умінь і навичок ансамблевої гри. Результат успішної навчально-творчої роботи такого колективу значною мірою залежить від умілого керівництва, адже керівник виступає водночас і педагогом, і організатором, постійно шукаючи нові технології управління.

Мета статті. Висвітлити особливості навчально-творчої діяльності, основні методи і принципи роботи, а також функції та завдання художнього керівника в роботі із секстетом баяністів-акордеоністів.

Технологія роботи із секстетом баяністів-акордеоністів повинна враховувати різноманітність музично-педагогічної роботи, її психологічні аспекти та спрямовувати діяльність вчителя-керівника передусім на музично-творчий розвиток ансамблістів. У процесі спілкування в колективі відбувається взаємний виховний процес в результаті якого слабкіші учасники підтягуються до більш сильних, а більш сильні музиканти вчать слухати та співпрацювати із слабкішими. В ансамблі ширший, ніж в оркестрі, спектр соціальних мотивацій музикантів, кращі психологічні умови для самовдосконалення їх професійних якостей. Творча самореалізація в процесі колективного музикування забезпечується поступовістю педагогічної роботи та узгодженим використанням різних форм і методів керівництва, які об'єднуються в цілісний навчально-творчий процес.

***Ключові слова:** секстет баяністів-акордеоністів, виконавське мистецтво, ансамблеве виконавство, репетиційна робота ансамблю, робота над музичним твором.*

Valerii SHOVHENIUK,

orcid.org/0009-0005-3598-7743

Teacher-methodologist

Otyniia Children's Music School

(Otnyia, Ivano-Frankivsk region, Ukraine) valerijsovgenuk@gmail.com

METHODS OF WORKING WITH A (BUTTON) ACCORDION SEXTET

The article studies the psychological and pedagogical aspects of working with a (button) accordion sextet. It identifies the peculiarities of educational and creative activity in an ensemble, where the following factors should be taken into consideration: performance capability of an ensemble; the number of assigned rehearsal hours for practicing pieces of music; the technical complexity of the practiced pieces; the specific working conditions of an ensemble. It also outlines the main functions of the leader of an instrumental ensemble.

Collective performance in (button) accordion ensembles usually takes place on a quite high artistic, emotional and cognitive level. Playing these instruments is an effective means of development of personality of a young musician, of his/her self-expression in creative activity. The mastering of both the theoretical rules of practice common to all the types of instrumental folk music ensembles and the specific ones is undoubtedly beneficial. It optimizes the development of ensemble performance skills and is especially relevant. The participation in collective music practicing promotes the development of interaction with art, ensures the broadening of the range of artistic and aesthetic knowledge and practical ensemble performance skills. A successful result of educational and creative activity of such an ensemble largely depends on proficient leadership since the ensemble leader is both a pedagogue and an organizer in a constant search of new leadership techniques.

Aim of the article: identifying the peculiarities of educational and creative activity, the main methods and principles of work as well as the functions and tasks of the ensemble leader when working with a (button) accordion sextet.

The methods of working with a (button) accordion sextet should take into consideration the diversity of pedagogical and practical music activity, its psychological aspects and focus the activity of the teacher leading an ensemble primarily on the artistic and creative development of the ensemble musicians. The process of communication in an ensemble brings about a mutual educational process, as a result of which weaker ensemble members catch up on the stronger ones, while the latter learn to listen to and to cooperate with the former. In comparison with an orchestra, an ensemble provides a wider range of social motivations of musicians and better psychological conditions for their professional self-improvement. Creative self-fulfilment in the process of collective music practicing is ensured by the graduality of pedagogical work and a consistent use of various forms and methods of leadership that are united in an integral educational and creative process.

Key words: (button) accordion sextet, music performance, ensemble performance, rehearsing activity of an ensemble, practicing a piece of music.

Постановка проблеми. Ансамблеве музикування на баяні та акордеоні є ефективним засобом всебічного розвитку музиканта. Воно сприяє формуванню творчих здібностей, почуття колективізму та відповідальності. Засвоєння теоретичних основ ансамблевої гри та її практичне вдосконалення є необхідною умовою для досягнення високого фахового рівня виконавця. Участь у колективному музикуванні сприяє розширенню кругозору, формуванню художнього смаку та розвитку комунікативних навичок інструменталіста.

Важливим аспектом професійної підготовки вчителя музики є глибоке розуміння особливостей діяльності різноманітних інструментальних ансамблів, що відрізняються за складом та рівнем підготовки музикантів. Оскільки вимоги до організації репетиційного процесу та концертних виступів в професійних, аматорських та учнівських колективах є різними, педагог повинен володіти широким спектром методичних прийомів для ефективної роботи з кожним із них. Успішність діяльності ансамблю значною мірою залежить від професійної підготовки його керівника, який має не лише володіти глибокими знаннями з музичної педагогіки, але й бути здатним до творчого пошуку та впровадження інноваційних методів роботи.

Аналіз досліджень. Різнноманітним питанням камерно-ансамблевого виконавства присвячені праці: О. Ільченка, І. Польської, Л. Паньків, Л. Пасічняк, Т. Пляченко, В. Федоришин. Баянно-акордеонне камерно-ансамблеве виконавство досліджували: М. Давидов, О. Гончаров, С. Добров, А. Єрьоменко, Б. Кисляк, С. Нефедов, А. Черноіваненко.

Серед найвагоміших публікацій, що висвітлюють роботу ансамблю баяністів-акордеоністів слід назвати дослідження: М. Різоля, В. Князева, С. Калмикова, Д. Кошмерл. Діяльність ансамблів баяністів-акордеоністів у початковій ланці музичної освіти докладно не висвітлена. Здебільшого публікації підготовані практикуючими керівни-

ками різноманітних інструментальних колективів. Вони мають інформативний характер або зосереджені на репертуарних аспектах.

Мета статті. Висвітлити особливості навчально-творчої діяльності, основні методи і принципи роботи, а також функції та завдання художнього керівника в роботі із секстетом баяністів-акордеоністів у дитячій музичній школі.

Виклад основного матеріалу. Ансамблева гра є складним процесом, який вимагає від музикантів не лише індивідуальної майстерності, але й здатності до колективної взаємодії. Керівник ансамблю відіграє вагомий роль у формуванні та розвитку цих навичок.

Ефективність роботи секстету баяністів-акордеоністів суттєво залежить від ретельного планування. Добираючи репертуар, викладач має брати до уваги різноманітність інтересів та рівень підготовки кожного учасника ансамблю. Тут необхідно враховувати такі фактори: рівень виконавської майстерності музикантів, тривалість репетицій, складність репертуару, а також умови для занять. Також, серед особливостей роботи з дитячими музичними колективами в закладах початкової музичної освіти є постійне оновлення складу їх учасників.

Для досягнення високих результатів керівнику необхідно ретельно планувати кожну репетицію, чітко формулювати завдання для виконавців та аргументувати свої вимоги. «Не можна проводити заняття по одному шаблону, оскільки творчі завдання та обставини діяльності ансамблю постійно змінюються. Тому успішність роботи залежить не тільки від знання нотного матеріалу або партитури, але й від вміння швидко усвідомлювати складнощі які виникають та знаходити шляхи до їх вирішення» (Різоль, 1979: 70).

Для ефективного опрацювання музичного твору, важливо спочатку визначити його загальний час звучання та тривалість кожної окремої частини. Це допоможе детально спланувати роботу та

розподілити час на вивчення складних та простих фрагментів. Звісно, коригування є можливими та навіть необхідним, однак початковий задум слугує основою для раціонального використання часу на репетиціях.

Керівник ансамблю повинен чітко розуміти, чого він хоче досягнути на кожному занятті та донести цю мету до всіх учасників секстету. Для підтримки інтересу та ефективності навчання, варто чергувати прості й складні фрагменти, швидкі та повільні темпи, різні методи роботи. Це дозволить музикантам зберегти високу концентрацію уваги впродовж всієї репетиції.

Для успішного керівництва секстетом баяністів-акордеоністів викладач повинен не лише добре розуміти музику, але й мати певні психологічні навички. Адже кожен учень – це індивідуальність зі своїми особливостями сприйняття музики та характером. Вміння мотивувати, підтримувати й спрямовувати роботу є ключовим чинником успішної роботи колективу. Створення позитивної атмосфери на репетиціях сприяє не лише кращому засвоєнню матеріалу, але й розвитку творчих здібностей кожного учасника. Варто пам'ятати, що зв'язок між кількістю витраченого репетиційного часу та якістю виконання є індивідуальним для кожного твору й колективу. На ефективність роботи впливають такі чинники як складність музичного матеріалу, рівень підготовки музикантів, а також професіоналізм керівника.

Вдала репетиція є запорукою успішної роботи будь-якого музичного колективу. Добре сплановане й проведене заняття не лише забезпечує якісне виконання обраних творів, але й сприяє розвитку музичних та ансамблевих навичок, підвищенню загальної задоволеності від музикування. Структура репетиції може видозмінюватися в залежності від рівня підготовки музикантів, складності репертуару, а також конкретних цілей, які поставлені перед секстетом. Однак, існують загальні принципи, які доцільно враховувати під час планування занять.

Типова структура репетиції має включати твори для загального ознайомлення, п'єси які знаходяться на початковій стадії роботи та на етапі художнього опрацювання, композиції які є на завершальному етапі вивчення, а також твори для повторення.

Важливо пам'ятати, що така побудова репетиції не є догмою, а швидше рекомендацією. Її можна адаптувати під конкретні завдання колективу. Головне – забезпечити, щоб заняття були цікавими, ефективними і сприяли музичному розвитку учасників секстету. Кожен керівник ансамблю

може розробити свою власну систему роботи, виходячи з особливостей колективу та поставленої мети. Головне – щоб репетиції були не просто рутинною процедурою, а творчим процесом, який приносить задоволення всім учасникам.

Для ефективної роботи важливо давати різноманітні завдання для музикантів. Коли твір особливо складний, корисно музичний матеріал розподілити на окремі частини й працювати над ними індивідуально або по групах. Це дозволяє зосередитися на конкретних завданнях та досягти кращих результатів. Однак, не варто забувати про колективну роботу, адже саме в ансамблі партитура звучить повноцінно. Важливо створити на репетиціях атмосферу взаєморозуміння й підтримки, адже коли музиканти грають з натхненням, результат завжди кращий.

Знання та розуміння музичного матеріалу є підґрунтям ефективної роботи. Керівник повинен не просто показати ноти, але й пояснити, як вони виконуються, як кожна партія пов'язана з іншими і яке місце вона займає в загальній музичній тканині. Це допоможе учням не просто відтворити музичний матеріал, але й розуміти його. Не завжди все виходить з першого разу. Іноді навіть після багаторазового повторення складних фрагментів, помилки можуть повторюватися. В таких випадках не варто зациклюватися на цьому. Подекуди, просто потрібен час. Коли твір буде краще опанований загалом, складні місця прозвучать виразніше.

Колективізм є важливим аспектом спільного музикування. Кожен музикант повинен не тільки добре виконувати свою партію, але й вміти чути колег по ансамблю та координувати свої дії з їх грою. Це вимагає дисципліни, відповідальності та здатності працювати в команді. Гра в ансамблі вчить бути толерантними, відповідальними, пунктуальними, розвиває такі якості як самодисципліна, взаємоповага й здатність до компромісу.

Керівник секстету баяністів-акордеоністів має все бачити та чути, швидко реагувати на ситуацію та впевнено приймати рішення. Його важливість виразно прослідковується на прикладі колективів, які під орудою різних керівників можуть звучати зовсім інакше, а діяльність охоплює широкий спектр завдань, що виходять за межі суто музичного виконавства. Це – комплексна педагогічна, психологічна та організаційна робота, що спрямована на формування злагодженого колективу, розвиток індивідуальних талантів кожного учня та досягнення високого художнього рівня ансамблю.

В ході репетицій викладач повинен чути та вказати на помилки й недоліки кожного, організувати

ресурси ансамблю так, щоб найменшими зусиллями досягти найбільших результатів. Здатність ефективно використовувати час є однією з головних вимог сучасності.

Для успішної роботи керівник інструментального ансамблю повинен:

- мати глибокі музичні та педагогічні знання й навички;
- вміти спілкуватися з учнями та створювати сприятливу атмосферу в колективі;
- бути організатором і лідером;
- вміти психологічно підтримати учнів у складні моменти, допомогти їм подолати невпевненість і повірити у свої сили;
- співпрацювати з батьками своїх вихованців;
- займається PR-роботою, постійно шукати нові можливості для виступів, спонсорську підтримку тощо.

Керівник секстету повинен постійно самовдосконалюватись. Слід відвідувати фахові майстер-класи, семінари, концерти, читати спеціальну літературу. Це розширює мистецький кругозір, сприяє опануванню та вдосконаленню методики роботи.

«Значне місце в роботі керівника ансамблю займає добір та формування репертуару. Це є одним із вирішальних чинників успішної діяльності колективу. Добір репертуару – справа не проста, він поповнюється за рахунок всього кращого, що є в музичній скарбниці, а також враховуючи ті завдання, що постають перед ансамблем» (Федоришин, 2004: 135). Складання репертуару музичного колективу є багатоаспектним процесом, який безпосередньо впливає на його розвиток та успішність. Він не лише визначає художній рівень секстету, але й слугує інструментом залучення аудиторії та формування іміджу ансамблю.

Важливою складовою цього процесу є врахування індивідуальних музичних вподобань учасників колективу. Зацікавленість музикантів у виконанні обраних творів є потужним мотиваційним фактором, який буде сприяти підвищенню ефективності навчального процесу. П'єси мають бути доступними, сприяти подальшому вдосконаленню музичних навичок учасників, подобатись більшості членів колективу, бути цікавими для слухачів та відповідати формату різноманітних культурно-мистецьких заходів.

Формування репертуару ансамблю баяністів-акордеоністів є творчим процесом, який вимагає не лише врахування виконавських можливостей музикантів, але й глибокого аналізу музичного матеріалу. При виборі творів необхідно звертати увагу на їх відповідність тембровим можливос-

тям інструментів ансамблю, а також на потенціал для оригінальної інтерпретації. Аранжування та адаптація музичних творів для ансамблю має здійснюватися зі збереженням авторського задуму та максимально відповідати стилістиці композиції. Практика свідчить про те, що кожен колектив формує свій власний, унікальний репертуар, який відображає його індивідуальні особливості та напрямки творчого розвитку.

Робота секстету баяністів-акордеоністів має здійснюватися з врахуванням перспектив його розвитку. Так короткострокова перспектива передбачає опрацювання творів, які можуть бути швидко вивчені та виконані. Це дозволяє забезпечити регулярну концертну діяльність та отримати швидкі результати. Середньострокова перспектива включає вивчення більш складних п'єс, які потребують вже тривалішого опрацювання. Цей рівень планування спрямований на постійне зростання професійного рівня колективу. Довгострокова ж перспектива зорієнтована на реалізацію масштабних проєктів, таких як підготовка концертних програм, участь у різноманітних фестивалях, гастролях, відповідальних концертах. Вона є потужним стимулом для творчого розвитку колективу та сприяє формуванню його репутації.

Перед початком репетиційного процесу надзвичайно важливим є ретельний аналіз та корекція нотного матеріалу. Особливу увагу слід приділяти новим творам, які ще раніше не виконувались. На першому етапі здійснюється створення або перевірка й корегування ансамблевих партій. Керівник ансамблю визначає та уточнює динамічні відтінки, темпи та артикуляцію, адже ретельна підготовка до репетицій є необхідною умовою для досягнення високої результативності роботи.

Оптимальне опрацювання музичного твору секстетом баяністів-акордеоністів передбачає попередню аналітичну роботу керівника. Важливо забезпечити учнів чітким уявленням про зміст твору, його образність та структуру. Коротке, але змістовне пояснення, яке включає характеристику музичної мови, виділення складних моментів, а також ознайомлення з літературним сюжетом (якщо такий є), сприяє формуванню єдиного художнього задуму та сприяє швидкому засвоєнню матеріалу. Ця робота базується на попередньому аналізі стилістичних, жанрових та історичних особливостей музичного твору. Ім'я композитора, назва п'єси та інша супутня інформація надають орієнтири щодо характерних рис музичної мови певної епохи чи стилю. Знання цих особливостей дозволяє сформулювати уявлення про бажану арти-

куляцію, штрихи, тембр, динаміку, темп та ритмічну структуру виконання.

Обмеженість кількості уроків у музичних навчальних закладах вимагає від викладачів високої ефективності та оперативності у виявленні та виправленні помилок виконання. Неточності в ансамблевих партіях можуть значно сповільнити репетиційний процес. Тому, викладач повинен добре знати музичний матеріал та вміти швидко аналізувати виконання, щоб оперативно вказувати на недоліки й скеровувати роботу колективу в потрібне русло.

Композитори, під час створення музичних творів, зазвичай орієнтуються на ідеальний виконавський склад, який забезпечив би досконале втілення їх задуму. Однак, на практиці, ансамблі здебільшого мають неоднорідний склад підготовки музикантів. Це зумовлює необхідність адаптації партитур до конкретних виконавських умов. Для досягнення оптимального звучання музичного твору керівник ансамблю може вносити певні зміни в авторську інструментовку.

Надання музикантам можливості самостійно ознайомитися з нотним текстом твору значно прискорює процес підготовки до виконання та підвищує ефективність репетицій. Здатність учнів «читати з листа» сприяє розвитку їх аналітичних навичок та глибшому розумінню музичного матеріалу. Навички читання нотного тексту з листа є невід'ємною складовою підготовки музиканта. Мотивація до самостійного вивчення партій є важливим чинником, який безпосередньо впливає на якість виконання.

Порівняно з оркестровим музикантом, виконавець ансамблевої партії несе більшу відповідальність за точність інтерпретації нотного тексту, оскільки його помилки можуть суттєво вплинути на загальне звучання. Саме підвищений рівень відповідальності може призвести до додаткових труднощів у виконанні, особливо в тих випадках, коли музикант надмірно концентрується на деталях.

Якісне виконання музичного твору передбачає поглиблений аналіз його ритмічної структури, динамічних контрастів та штрихових нюансів. Перед тим, як переходити до художньої інтерпретації, необхідно ретельно опрацювати нотний текст, зосередившись на осмисленні фактури та формуванні необхідних виконавських навичок. Особливу увагу слід приділити вивченню пасажів в унісон, які часто складають найбільшу трудність. Виставлення раціональної аплікатури є важливим етапом роботи, оскільки вона безпосередньо впливає на технічну зручність гри.

Після індивідуального опрацювання доцільно переходити до роботи в ансамблі. Об'єднувати партії рекомендується поступово, сполучаючи передусім ті, що виконують схожі функції та доповнюють одна одну. Такий підхід дозволяє виявити та усунути неточності в інтонуванні, ритмі та динаміці на ранніх етапах роботи. Після об'єднання декількох партій можна поступово додавати інші, аналізуючи, як вони інтегруються в загальний звуковий образ. Для простих творів є можливим одразу ансамблеве виконання, однак для складніших п'єс поетапний підхід є більш ефективним.

Особливу увагу слід приділити проблемі єдності та різноманітності темпів у творі. Вони повинні бути логічно обґрунтованими та відповідати загальному задуму автора. Керівник ансамблю повинен чітко визначити оптимальний темп виконання. При встановленні швидкого темпу необхідно враховувати технічні можливості виконавців та, залежно від міри вивчення матеріалу, поступово збільшувати швидкість. Поспішне виконання може призвести до помилок та зниження якості гри.

Кульмінаційні моменти вимагають ретельної підготовки та повинні органічно вписуватися в загальну структуру композиції. Ефективність вивчення музичного твору може бути значно підвищена завдяки роботі по фрагментах. Виділення та детальне опрацювання окремих, особливо складних, епізодів дозволяє зосередити увагу на проблемних моментах та сприяє швидшому засвоєнню матеріалу. Після ретельного опрацювання окремих частин, необхідно об'єднати їх в єдине ціле, звертаючи особливу увагу на логічні зв'язки між фрагментами, а також на виконання динамічних нюансів, темпових змін та пауз. Такий підхід сприяє формуванню цілісного музичного образу та забезпечує високу якість виконання.

На практиці часто спостерігається ситуація, коли складні фрагменти вивчаються швидше завдяки більшій залученості уваги, тоді як прості, на перший погляд, пасажі можуть спричинити труднощі, через недооцінку їх важливості. При об'єднанні окремих фрагментів музичного твору в єдине ціле нерідко виникають ситуації, коли якість виконання погіршується, порівняно з окремою роботою над кожним фрагментом. Таке явище є цілком закономірним та пояснюється зміною фокусу уваги музиканта. Якщо під час виконання окремого епізоду учень може повністю зосередитися на деталях, то при виконанні цілого твору йому необхідно постійно перемикатися між різними музичними образами та завданнями, що

вимагає високого рівня концентрації та координації.

Чіткість і лаконічність вербальних коментарів викладача є серед ключових чинників ефективного керівництва. Кожне зауваження повинно мати конкретну мету – вирішення певного виконавського завдання, підвищення загального рівня гри тощо. Зупинки під час репетицій мають бути обґрунтованими та спрямованими на оперативне вирішення проблем, що виникають під час музикування. Їх частота повинна бути дозованою. Занадто часті перерви в грі можуть ускладнити сприйняття цілісності музичного образу. Оптимальним є підхід, під час якого, не перериваючи виконання, керівник фіксує окремі неточності і лише після накопичення певної кількості помилок проводить їх аналіз та корекцію. Слід заохочувати учнів до самостійного виявлення неточностей та їх виправлення, оскільки це сприяє розвитку відповідальності та самостійності.

Спілкування керівника ансамблю з виконавцями має бути побудоване на поєднанні доброзичливості та професіоналізму. Конкретні, чітко сформульовані зауваження, висловлені спокійним авторитетним тоном, сприяють підвищенню концентрації уваги музикантів. Їх об'єктивність та конструктивна спрямованість створюють сприятливий психологічний клімат у колективі, стимулюють виконавців до самовдосконалення. Оптимальне поєднання вимогливості та поваги до кожного учасника колективу є запорукою побудови міцних робочих стосунків. Надмірна формальність у спілкуванні негативно впливає на ефективність навчального процесу.

Процес доведення музичного твору до досконалості є тривалим і потребує ретельної роботи над деталями. Після того, як ансамбль досяг достатнього рівня вивчення твору, необхідно перейти до розвитку артистичних якостей виконання. Систематичні репетиції з акцентом на емоційну насиченість та взаємодію з аудиторією (як уявною, так і реальною) є необхідною умовою для формування сценічної культури ансамблю. Створення атмосфери, максимально наближеної до концертної,

дозволяє учням адаптуватися до умов публічного виступу, розвиває стабільність гри та вміння передавати емоції через музику.

В процесі підготовки до публічного виконання окремого твору або концертної програми рекомендується проводити пробні програвання перед різноманітною аудиторією. На початкових етапах доцільно обирати доброзичливо налаштованих слухачів, таких як колеги чи знайомі. Однак, для всебічної оцінки рівня виконавської майстерності, необхідно також звертатися й до компетентних та вимогливих фахівців, які здатні надати об'єктивну критику. Аудіо- та відеозаписи цих програвань є цінним засобом для аналізу гри та виявлення недоліків.

Порівняльний аналіз аудіозаписів виконання з врахуванням критичних зауважень дозволяє керівнику об'єктивно оцінити виконавський рівень колективу та визначити напрямки подальшої роботи. Систематичне використання такого підходу сприяє розвитку в музикантів навичок самоконтролю в умовах публічного виступу. Однак, концертна атмосфера завжди вносить у виконання нові, непередбачувані елементи.

Висновки. Робота з секстетом баяністів-акордеоністів вимагає від його керівника глибокого розуміння не лише музичних, але й психологічних аспектів колективної творчості. Основна мета – сприяти музично-творчому розвитку кожного учасника та формування злагодженого колективного виконання. Процес роботи ансамблю має виховний характер. Більш досвідчені виконавці передають свої знання та навички менш досвідченим. Така взаємодія сприяє всебічному розвитку кожного учасника та підвищенню загального рівня виконавської майстерності колективу. В ансамблі ширший, ніж в оркестрі, спектр соціальних мотивацій музикантів, кращі психологічні умови для самовдосконалення їх професійних якостей. Творча самореалізація в процесі колективного музикування забезпечується поступовістю педагогічної роботи та узгодженим використанням різних форм і методів керівництва, які об'єднуються в цілісний навчально-творчий процес.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Паньків Л. П. Теорія та методика підготовки майбутнього вчителя до керівництва учнівськими музичними колективами: дис... канд. пед. наук. 3.00.02. / НПУ ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2005. 221 с.
2. Пляченко Т. М. Підготовка майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими оркестрами та інструментальними ансамблями. Кіровоград : «Імекс -ЛТД», 2010. 428 с.
3. Польська І. І. Камерний ансамбль: теоретико-культурологічні аспекти: автореф. дис... доктора мистецтвознавства: 17.00.03 / Київ, 2003. 22 с.
4. Різолі М. Ансамбль, як засіб формування музичного мислення музиканта. *Камерний ансамбль: Педагогіка та виконавство*. К. : 1979. С. 64-76.

5. Федоришин В. І. Формування виконавської майстерності майбутніх учителів музики в процесі колективного музикування. *Наука і сучасність. Зб. наук. праць*, т. 46. 2004. С. 130-138.

REFERENCES

1. Pankiv L.P. (2005) *Teoriia ta metodyka pidhotovky maibutnioho vchytelia do kerivnytstva uchnivskymy muzychnymy kolektyvamy: dys. ... kand. ped. nauk.* [Theory and methods of training of a would-be music teacher for the leadership of music ensembles of pupils: thesis for a Candidate-of-Pedagogy degree] 3.00.02. / M.P. Drahomanov National Pedagogical University. Kyiv. 221 p. [in Ukrainian].

2. Pliachenko T.M. (2010) *Pidhotovka maibutnioho vchytelia muzyky do roboty z uchnivskymy orkestramy ta instrumentalnymy ansamblamy: monohrafiia.* [Training of a would-be music teacher for working with pupils' orchestras and instrumental music ensembles: monograph]. Kirovohrad: "Imeks Ltd.". 428 p. [in Ukrainian].

3. Polska I.I. (2003) *Kamernyi ansambl: teoretyko-kulturolohichni aspekty: avtoref. dys. ... doktora mystetstvoznavstva.* [Chamber ensemble: theoretical and culturological aspects: abstract of a thesis for a PhD degree in Art Studies] 17.00.03 / Kyiv. 22 p. [in Ukrainian].

4. Rizol M. (1979) *Ansambl yak zasib formuvannia muzychnoho myslennia muzykanta.* [Ensemble as a means of development of a musician's musical thinking] *Kamernyi ansambl: pedahohika ta vykonavstvo – Chamber ensemble: pedagogy and music performance.* Kyiv: P. 64–76 [in Ukrainian].

5. Fedoryshyn V.I. (2004) *Formuvannia vykonavskoi maisternosti maibutnikh vchyteliv muzyky v protsesi kolektyvnoho muzykuvannia.* [Development of performance proficiency of would-be music teachers in the process of collective music practicing] *Nauka i suchasnist: zb. nauk. prats – Science and the present time: collected scientific papers*, Vol. 46. P. 130–138 [in Ukrainian].